

Nr 848

Av herr Sjönell m. fl., angående småföretagsamheten.

(Lika lydande med motion nr 665 i Första kammaren)

Både ekonomiska och andra framsteg är beroende av förnyelse och utveckling inom näringslivet. Tidigare tillämpade produktionsmetoder måste ständigt ersättas av nya och effektivare, befintliga produkter måste ändras och nya utvecklas. Upphör dessa processer blir följden tillbakagång i ekonomin, både relativt och absolut.

En faktor av särskild betydelse för näringslivets förnyelse och utveckling utgöres av nyetablering. Genom nyetablering tillförsäkras näringslivet nya idéer och anpassning till nya förhållanden och behov. Då dessa faktorer är av stor betydelse för näringslivets styrka och konkurrensförmåga måste det anses egendomligt att nyetableringen så litet beaktats vid utformningen av näringspolitiken och i den näringspolitiska debatten över huvud taget. Man tycks i stället främst fästa avseende vid strukturrationalisering och skapandet av stora företag, inte minst genom sammanslagning.

Självfallet kan man inte vänta att alla företag skall bestå. I ett dynamiskt näringsliv är det ofrånkomligt både att företag upphör och att företag sammanslås. Det är emellertid av vikt att det jämsides härmed förekommer en omfattande nyetablering. Det kan nämnas att det i USA, som torde ha världens mest produktiva och effektiva näringsliv, förekommer en omfattande nedläggning av företag som dock uppvägs av nyetablering. Antalet nedlagda företag med mindre än 100 anställda uppgår till 350 000 per år medan de nyetablerade uppgår till 370 000, således ett nettotillskott på 20 000. I vårt land är företagsnedläggelserna omfattande och har stigit kraftigt i antal under 1960-talet. Nyetableringarna synes emellertid inte ha ökat i samma takt.

Det är ett allmänt intresse att nyetablering och därmed förnyelse och utveckling inom näringslivet stimuleras i vårt land. Samhället kan vidta olika åtgärder i det syftet, både sådana som är av direkt betydelse för nyetableringen och sådana som har betydelse indirekt.

I fråga om åtgärder av direkt betydelse är det givet att vad som göres för att förbättra betingelserna för de mindre företagen medför bättre betingelser även för nyetablering. Kreditpolitiken, skattepolitiken, företagarbildning, rådgivningsverksamhet m. fl. insatser på det näringspolitiska området som är av betydelse för småföretagsamheten är sålunda av betydelse också för nyetablerade. Det framhålles emellertid från olika håll att kunska-

pen om småföretagen och deras förutsättningar är otillräcklig för att få fram säkra underlag för relevanta åtgärder. Bl. a. har 1962 års företagarföreningsutredning poängterat detta. En kartläggning i dessa hänseenden är därför mycket angelägen. Likaså är det angeläget att nyetableringens problematik kartläggas så långt det är möjligt. Ett konsekvent främjande av nyetablering förutsätter kännedom om både positiva och negativa faktorer. En del sådana är givna, t.ex. sådana negativa faktorer som svårigheter med kapitalanskaffning och lokalsvårigheter, men också positiva, såsom goda marknadsförutsättningar och yrkesskicklighet. Det är dock sannolikt att det härjämte i själva etablerandet finns svåröverblickbara faktorer av stor betydelse som behöver klarläggas.

Bland faktorer av indirekt betydelse bör särskilt nämnas attityden till etablering som företagare och till företagande över huvud taget. Tyvärr framställs det ofta som på något sätt mindervärdigt att söka skaffa sig en god och säker inkomst som företagare i jämförelse med att eftersträva samma sak som arbetstagare. Det är angeläget att samhället motverkar dylika synsätt. Främst torde detta kunna ske inom skolundervisningen, särskilt i yrkesorienteringen och yrkesrådgivningen. Det är angeläget att man inte blott orienterar om rollen som yrkesutövare av skilda slag och om vilka förutsättningar som krävs härför utan också om företagarns roll både i allmänhet och inom olika yrken.

Här berörda spörsmål och vad eljest kan vara av betydelse för nyetablering bör utredas, och de förslag som därvid framkommer bör snarast föreläggas riksdagen.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla dels om utredning rörande småföretagsamhetens villkor och förutsättningar samt nyetablerandets problematik, dels att härav föranledda förslag till främjande av nyetablering i näringslivet måtte föreläggas riksdagen snarast möjligt.

Stockholm den 26 januari 1968

Bengt Sjönell (cp)

Torsten Gustafsson (cp)

David Gomér (cp)

i Stenkyrka
